

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

Π.Σ. Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό

Επιστημονική Διημερίδα

*Από τη Συνθήκη των Σεβρών
στη Συνθήκη της Λωζάννης.
Ιστορικές Προσεγγίσεις και Όψεις
του Προσφυγικού Ζητήματος*

29-30 Μαΐου 2021

Παράρτημα ΕΑΠ Αθήνας, κτίριο Διοίκησης
(Τζωρτζ 4, πλατεία Κάνιγγος)

Πρόγραμμα Επιστημονικής Διημερίδας

Σάββατο, 29 Μαΐου 2021

10:00 - 10:30 Έναρξη Διημερίδας - Χαιρετισμοί

- **Ευστάθιος Π. Ευσταθόπουλος**

Καθηγητής Ιατρικής Φυσικής, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Αντιπρόεδρος Ακαδημαϊκών και Διοικητικών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας της Διοικούσας Επιτροπής του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

- **Αντώνιος Λιοναράκης**

Καθηγητής Ανοικτής και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Κοσμήτορας Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

- **Αθανασία Μπάλλα**

Καθηγήτρια Νεώτερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας,

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Διευθύντρια του Προγράμματος Σπουδών "Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό (ΕΛΠ)" της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και μέλος της Ακαδημαϊκή Επιτροπή Εποπτείας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών "Νεώτερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (ΣΕΙ)" της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

1^η Συνεδρία

Μικρασιατικός Ελληνισμός

Συντονισμός

Γιώργος Ν. Βλαχάκης

**Αναπληρωτής Καθηγητής Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών
Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου**

- 10:30 - 10:50 **Έλλη Λεμονίδου,**
Εικόνες μιας ευμετάβλητης συμμαχίας: οι ελληνικές εξελίξεις στα μάτια των Γάλλων από το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου έως τη Συνθήκη της Λωζάννης.
- 10:50 - 11:10 **Σταύρος Μελιδώνης,**
Η παρουσία των Ελλήνων Βουλευτών στην Οθωμανική Βουλή την περίοδο 1908-1918.
- 11:10 - 11:30 **Αντώνης Κλάψης,**
Το κίνημα της Μικρασιατικής Άμυνας: μια απέλπιδα προσπάθεια αυτοπροστασίας του ελληνισμού της Ιονίας.
- 11:30 - 11:50 **Στράτος Δορδανάς,**
"Το τέλος της Μεγάλης Ιδέας και η αρχή μίας νέας: Μεταπολεμικές αναζητήσεις ενός εθνικού αφηγήματος".
- 11:50 - 12:10 **Αθανάσιος Πέτρου,**
Η Συνθήκη της Λωζάννης σε συνάρτηση με την Μικρασιατική Εκστρατεία (Ιστορική και Κοινωνική Προσέγγιση).
- 12:10 - 12:30 **Μελίνα Γραμματικοπούλου,**
Ο George Horton στη Μικρασιατική Εκστρατεία: Αρωγός ή φραγμός στην αμερικανική εξωτερική πολιτική;
- 12:30 - 12:50 **Γεώργιος Αρχοντάκης,**
Ο ρόλος των Γερμανών μέσα από τα γερμανικά και ελληνικά έγγραφα.
- 12:50 – 13:10 **Διάλειμμα**

2^η Συνεδρία

Πρόσφυγες και Πληθυσμιακές Μεταβολές

Συντονισμός

Δημήτρης Ε. Φιλιππής

**Επίκουρος Καθηγητής Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών
Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου**

- 13:10 - 13:30 **Γεωργία Μπακάλη,**
«Υπολείμματα ενδυμάτων επί ανθρωπίνων υποδειγμάτων».
Η ανθρωπιστική καταστροφή αιχμαλώτων και ομήρων στη Μικρά Ασία, μετά την
κατάρρευση του μετώπου.
- 13:30 - 13:50 **Ελένη Ιωαννίδου,**
«Να συνεργασθώσι υπό μίαν Τοπικήν Οργάνωσιν ολόκληρη η πόλις».
Η Επιτροπή Επικουρίας Απολυόμενων Στρατιωτών και Προσφύγων, ένα εγχείρημα
αυτοοργάνωσης για την υποδοχή των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής
στη Θεσσαλονίκη.
- 13:50 - 14:10 **Δημήτριος Καμπόλης,**
Η εσφαλμένη απόδοση νησιών ελληνικής κυριαρχίας και οι συνέπειες στον ελληνικό
πληθυσμό τους.
- 14:10 - 14:30 **Tuncay Ercan Sepetcioğlu,**
Being a stranger in the new homeland:
Greek speaking Cretan Community in Turkey after the population exchange.
- 14:30 - 15:00 **Ερωτήσεις - Συζήτηση**

Κυριακή, 30 Μαΐου 2021

3^η Συνεδρία

Ιστορικές Προσεγγίσεις του Προσφυγικού Ζητήματος

Συντονισμός

Αθανασία Μπάλτα

**Καθηγήτρια Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών
Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου**

- 10:00 – 10:30 **Αιμιλία Σαλβάνου,**
Πρόσφυγες, προσφυγική μνήμη και ιστορία.
- 10:30 – 10:50 **Αρετή Τούντα - Φεργάδη,**
*Η μεταφορά των προσφύγων της μικρασιατικής τραγωδίας στην Ελλάδα: Αιτία ή
αφορμή για εξωτερικό δανεισμό;*
- 10:50 – 11:10 **Νίκος Τόμπρος,**
*Οι αντιδράσεις των προσφύγων στη Σύμβαση Ανταλλαγής Πληθυσμών
(30.1.1923) και η αποτύπωσή τους στον ελληνικό Τύπο.*
- 11:10 – 11:30 **Σταύρος Ανεστίδης,**
*Η Ανταλλαγή των Πληθυσμών και μια ενδεικτική περίπτωση: Οι Σινασίτες
Καπαδόκες εγκαταλείπουν τον τόπο τους.*
- 11:30 – 11:50 **Βασιλική Φίλιου,**
*Η εγκατάσταση των προσφύγων στην περιφέρεια της Κομοτηνής το 1923, σύμφωνα
με το αρχείο της Κοινωνίας των Εθνών.*
- 11:50 – 12:10 **Λουκάς Χριστοδούλου,**
Προσφυγικό ζήτημα και τα πρώτα χρόνια των προσφύγων στην Αττική.
- 12:10 – 12:30 **Διάλλειμα**

4^η Συνεδρία

Όψεις του Προσφυγικού Ζητήματος υπό το πρίσμα της Παιδείας και της Τέχνης

Συντονισμός

Ελένη Μπολιάκη

**Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών
Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου**

- 12:30 – 12:50 **Γεώργιος Νεκτάριος Λόης,**
*Όψεις του Προσφυγικού ζητήματος των Ελλήνων των Βαλκανίων
(19^{ος} - 20ός αιώνας) Κοινότητες και Παροικίες.*
- 12:50 – 13:10 **Ιωάννα Ραμουτσάκη,**
*Η αποτύπωση του προσφυγικού ζητήματος στη Νεοελληνική Λογοτεχνία και την
Τέχνη μετά τη Συνθήκη της Λωζάννης.*
- 13:10 – 13:30 **Ειρήνη Σαρίογλου,**
Ο Ελληνικός Φιλολογικός Σύλλογος Κωνσταντινουπόλεως (1861-1922).
- 13:30 – 13:50 **Ερωτήσεις – Συζήτηση**

5^η Συνεδρία

Βιβλιοπαρουσίαση Ιστορικού Λευκώματος

- 13:50 – 14:20 **Ευάγγελος Μαυρουδής,**
«Η Δράμα των Προσφύγων. Αφιέρωμα Μνήμης»
των συγγραφέων Γεωργίας Μπακάλη και Δημητρίου Ι. Σφακιανάκη.

Επιστημονική / Οργανωτική Επιτροπή

- **Αθανασία Μπάλτα**, Καθηγήτρια Νεώτερης και Σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
Διευθύντρια του Προγράμματος Σπουδών "Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό (ΕΛΠ)" της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και μέλος της Ακαδημαϊκή Επιτροπή Εποπτείας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών "Νεώτερη και Σύγχρονη Ελληνική Ιστορία (ΣΕΙ)" της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.
e-Mail: balta@eap.gr
- **Ελένη Μπολιάκη**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Ελληνικού Πολιτισμού, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
e-Mail: eboliaki@eap.gr
- **Γιώργος Ν. Βλαχάκης**, Αναπληρωτής Καθηγητής Ιστορίας των Επιστημών και της Φιλοσοφίας, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
Διευθυντής Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών "Επικοινωνία της Επιστήμης (ΕΕΠ)" της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.
e-Mail: gvlachakis@eap.gr
- **Δημήτρης Ε. Φιλίππης**, Επίκουρος Καθηγητής Ιστορίας και Πολιτισμού της Ισπανίας, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
e-Mail: filippis@eap.gr

Κατάλογος Συνέδρων

- **Ανεστίδης Σταύρος**, Διδάκτωρ Ιστορίας, Αναπληρωτής Διευθυντής Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.
e-Mail: anestidis.stavros@gmail.com
- **Αρχοντάκης Γεώργιος**, Φιλολόγος – Ιστορικός, Πρόεδρος της Ένωσης Σμυρναίων.
e-Mail: ensmyrn@otenet.gr
- **Γραμματικοπούλου Μελίνα**, Διδάκτωρ Ιστορίας.
e-Mail: melinagram@gmail.com
- **Δορδανάς Στράτος**, Επίκουρος Καθηγητής Νεότερης και Σύγχρονης Ευρωπαϊκής και Βαλκανικής Ιστορίας, Τμήμα Βαλκανικών, Σλαβικών & Ανατολικών Σπουδών, Σχολή Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.
e-Mail: dordanas@uom.gr
- **Ιωαννίδου Ελένη**, Ιστορικός, Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς.
e-Mail: ioannidou1@yahoo.gr
- **Καμπόλης Δημήτριος**, Φυσικός MSc.
e-Mail: dkabolis@gmail.com
- **Κλάψης Αντώνιος**, Επίκουρος Καθηγητής Διπλωματίας και Διεθνούς Οργάνωσης, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.
e-Mail: antonisklapis@yahoo.gr
- **Λεμονίδου Έλλη**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας - Αρχαιολογίας Πανεπιστήμιο Πατρών.
e-Mail: elli.lemonidou@gmail.com

- **Λόης Γεώργιος Νεκτάριος**, Καθηγητής Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού, Πανεπιστήμιο Singidunum, Βελιγράδι, Σερβία.
Σύμβουλος Καθηγητής Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Συντονιστής Θεματικής Ενότητας ΟΡΘ51 «*Η Ορθόδοξη Εκκλησία και Θεολογία από τον 19^ο στον 21^ο αιώνα και η Σύγχρονη Θρησκευτική Πραγματικότητα*» του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών "Ορθόδοξη Χριστιανική Θεολογία και Θρησκευτικός Πλουραλισμός (ΟΡΘ)" της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.
e-Mail: lois.georgios@ac.eap.gr
- **Μαυρουδής Ευάγγελος**, Ιατρός – Συγγραφέας.
e-Mail: evangelos.mavroudis@gmail.com
- **Μελιδώνης Σταύρος**, Δικηγόρος, Νομικός Σύμβουλος Διοικητικού Συμβουλίου Ένωσης Σμυρναίων.
e-Mail: ensmyrn@otenet.gr
- **Μπακάλη Γεωργία**, Διδάκτωρ Ιστορίας, Εκπαιδευτικός.
e-Mail: bakaligeo@gmail.com
- **Πέτρου Αθανάσιος**, Θεολόγος – Ερευνητής, Μέλος ΠΕΘ.
e-Mail: apetroup@hotmail.com
- **Ραμουτσάκη Α. Ιωάννα**, Διδάκτωρ Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Σύμβουλος Καθηγήτρια Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Φιλολόγων ΠΕ.Κ.Ε.Σ. Κρήτης.
e-Mail: ramoutsaki.ioanna@ac.eap.gr
- **Σαλβάνου Αιμιλία**, Διδάκτωρ Ιστορίας, Σύμβουλος Καθηγήτρια Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.
e-Mail: salvanou.aimilia@ac.eap.gr
- **Σαρίογλου Ειρήνη**, Ιστορικός - Ερευνήτρια, Ελληνικό Ίδρυμα Ιστορικών Μελετών.
e-Mail: info@idisme.gr

- **Τόμπρος Νίκος:** Επίκουρος Καθηγητής Πολιτικής Ιστορίας, Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων.
e-Mail: tomprousnikolaos@gmail.com
- **Τούντα – Φεργάδη Αρετή,** Ομότιμη Καθηγήτρια Ελληνικής Διπλωματικής Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο.
e-Mail: fergadi.tounta@yahoo.gr
- **Φίλιου Βασιλική,** Υποψήφια Διδάκτορας Τμήματος Ιστορίας και Εθνολογίας, Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
Ερευνήτρια στο Εργαστήριο Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας (Τ.Ι.Ε, Δ.Π.Θ.).
e-Mail: vfiliou@he.duth.gr
- **Χριστοδούλου Λουκάς,** Οικονομολόγος, Ιστορικός - Ερευνητής Μικρασιατικού Πολιτισμού, Συγγραφέας, Πρόεδρος Κέντρου Σπουδής και Ανάπτυξης Μικρασιατικού Πολιτισμού Δήμου Νέας Ιωνίας (Αττικής).
e-Mail: kemipo@otenet.gr
- **Sepetcioglu Tuncay Ercan,** Associate Professor, Faculty of Economics & Administrative Sciences, Adnan Menderes University, Aydin, Turkey.
e-Mail: tesepetcioglu@gmail.com

* Για τη συμμετοχή σας στην Επιστημονική Διημερίδα, ενεργοποιήστε μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας Cisco Webex τον αντίστοιχο σύνδεσμο (URL) ανά ημέρα διεξαγωγής.

Σάββατο, 29 Μαΐου 2021

<https://hou.webex.com/hou/j.php?MTID=m666b7a996e5ac313d69479e8ceb717c6>

Κυριακή, 30 Μαΐου 2021

<https://hou.webex.com/hou/j.php?MTID=m1e6e68b3d07027f31389e8e9ea148945>

